

**Advies voor richtlijnen voor het
milieu-effectrapport Landinrichting
Ulvenhout Galder**

3 juli 1996

780-40

commissie voor de milieu-effectrapportage

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

uw kenmerk
158537/158785

uw brief
d.d. 16 april 1996

ons kenmerk
U453-96/Po/yh/780-41

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieu-
effectrapport Landinrichting Ulvenhout
Galder

doorkiesnr.
(030) 234 76 49

Utrecht,
3 juli 1996

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Landinrichting Ulvenhout Galder. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

Er is voor gekozen de natuurontwikkeling te concentreren in de beekdalen. Hydrologisch en geohydrologisch gezien zijn beekdalen doorgaans de laagst gelegen delen van een gebied. Water afkomstig van intensief landbouwkundig gebruik van hoger gelegen gronden zal zich in de beekdalen concentreren. Dit water is rijk aan voedsel en residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Dit beperkt de ontwikkelingskansen voor natuur.

De Commissie is zich ervan bewust dat landinrichting slechts beperkte middelen ten dienste staan om verandering te brengen in de natuurlijke afstromings-, inzijgings en kwelprocessen en daarmee in de kwaliteit van het water in de beekdalen. Voor het bereiken van ecologische duurzaamheid in deze voor natuurontwikkeling bestemde beekdalen zijn daarom naast landinrichting ook andere -op de bedrijfsvoering in de landbouw gerichte- maatregelen noodzakelijk. Het voor de Bovenmark in ontwikkeling zijnde gebiedsgerichte beleid kan voor het nemen van die maatregelen ondersteunend zijn.

Dit richtlijnenadvies is er mede op gericht de knelpunten die landinrichting niet kan oplossen helder in beeld te brengen zodat duidelijk wordt waar aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

prof.dr.ir. D. de Zeeuw
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Landinrichting Ulvenhout Galder

**Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Landinrichting Ulvenhout Galder**

**Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over
Landinrichting Ulvenhout Galder,**

**uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant door de Commissie
voor de milieu-effectrapportage; namens deze,**

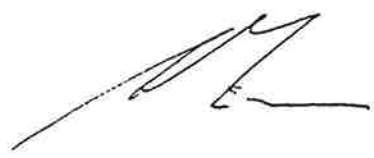
de werkgroep m.e.r. Landinrichting Ulvenhout Galder

de secretaris

ing. R.A.M. Post

de voorzitter

prof.dr.ir. D. de Zeeuw

Utrecht, 3 juli 1996

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Bestaande situatie en autonome ontwikkeling	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Te beschrijven aspecten en functies	4
2.2.1 Milieu	4
2.2.2 Natuur	5
2.2.3 Landbouw	5
2.2.4 Landschap en cultuurhistorie	6
2.2.5 Recreatie	6
3. Beleid, besluitvorming, probleemstelling en doel	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Beleid en besluitvorming	7
3.3 Doel van de landinrichting	8
3.4 Problemen bij het realiseren van het doel	8
3.5 Verkenning van de ruimte voor het formuleren van alternatieven	9
3.6 Grensoverschrijdend karakter van de activiteit	9
4. Voorgenomen activiteit en alternatieven	9
4.1 Het ontwikkelen van alternatieven	9
5. Gevolgen voor het milieu	12
5.1 Algemeen	12
5.2 Te beschrijven milieuaspecten	12
5.3 Natuur	13
5.4 Landschap en cultuurhistorie	14
6. Vergelijking van alternatieven	14
7. Leemten in kennis	14
8. Evaluatieprogramma	15
9. Vorm en presentatie	15
10. Samenvatting van het MER	15

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie ziet de volgende punten als de hoofdpunten van dit advies:

- Het MER moet in beeld brengen wat de potenties van het gebied en de deelgebieden zijn.
- Het MER moet aangeven wat de diverse beleidsdoelstellingen ten aanzien van de functies van het gebied en de deelgebieden zijn.
- Het MER moet in beeld brengen waar die functies strijdig zijn en waar die strijdigheden niet door buffering en technische ingrepen (kunnen) worden opgelost.
- Gezien de relatief grote oppervlakte gronden met een natuurbestemming, bossen en landgoederen enerzijds en anderzijds de beoogde ontwikkeling van de landbouw in het plangebied is een belangrijk doel van het MER aan te geven hoe wordt omgegaan met de tegengestelde eisen op het gebied van de hydrologie/ecohydrologie en de landschappelijke inrichting (het behoud van het kleinschalig landschap met karakteristieke beplantingen versus kavelinrichting- en kavelaanvaardingswerken). Met name dient in het MER te worden uitgewerkt hoe deze problematiek voor de beekdalgronden wordt uitgewerkt. Ook moet in het MER worden aangegeven welke ervaringen uit andere beheerplannen een rol spelen bij het voorontwerp.
- De Commissie geeft in overweging om naast de in de startnotitie aangegeven alternatieven ook alternatieven uit te werken die uitgaan van de kansen om strijdigheden en belangentegenstellingen te overbruggen. Aangegeven moet worden in hoeverre de alternatieven duurzame oplossingen bieden voor de verweving van de landbouw en de natuurontwikkeling in het gebied.

1. INLEIDING

Ten behoeve van de besluitvorming over de herinrichting Ulvenhout Galder dient de procedure voor de milieu-effectrapportage te worden doorlopen. Het provinciale beleid legt het accent in het gebied Ulvenhout Galder op natuur. De oppervlakte van het herinrichtingsgebied bedraagt circa 2635 hectare.

Het bevoegd gezag, Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, heeft per brief van 16 april 1996 de Commissie voor de m.e.r. verzocht advies uit te brengen voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) (bijlage 1). De bekendmaking van de Startnotitie vond plaats op 24 april 1996 (bijlage 2). Initiatiefnemer voor de herinrichting is de landinrichtingscommissie.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage. De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Het doel van dit advies is om de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) aan te geven. Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen. Bijlage 4 geeft een overzicht van deze reacties.

2. BESTAANDE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING

2.1 Algemeen

De beschrijving van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling vormt een uitgangspunt voor het analyseren van de problemen (zie § 3.4) waarvoor landinrichting een oplossing dient te bieden.

Tevens is de beschrijving van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling de referentie voor de beoordeling van de te verwachten milieu-effecten. Aangegeven moet worden welke doelstellingen voor Ulvenhout Galder kunnen worden gerealiseerd en in welke mate als de herinrichting niet wordt uitgevoerd.

De begrenzing van het studiegebied moet gemotiveerd en op kaart worden aangegeven. Per milieu-aspect kan de omvang van het studiegebied verschillen¹. Het is denkbaar dat effecten optreden buiten het plangebied, maar ook is het mogelijk dat initiatieven buiten het plangebied (bijvoorbeeld drinkwaterwinning) invloed hebben op de herinrichting. Het studiegebied kan voor bepaalde milieu-aspecten dan ook buiten het plangebied liggen.

De bestaande situatie dient te worden beschreven op basis van bestaande gegevens.

---

1 Zo dient bijvoorbeeld voor het onderwerp hydrologie het hele stroomgebied van de Mark als begrenzing te worden gekozen.

2.2.2 **Natuur**

- Een ecohydrologische en landschapsecologische beschrijving van het gebied, die ingaat op de wijze waarop kenmerkende soorten en levensgemeenschappen zijn gerelateerd aan de abiotische factoren bodem en water (kwantiteits- en kwaliteitsaspecten);
- Het functioneren van de ecologische infrastructuur binnen het plangebied met aangeven van knelpunten en barrières;
- De functie van het gebied als pleisterplaats en foerageergebied voor trekvogels en overwinterende vogels;
- Thans reeds aanwezige natuurdoeltypen en doelsoorten.

2.2.3 **Landbouw**

In het MER dient de huidige situatie en de te verwachten autonome ontwikkeling van de landbouw te worden beschreven op basis van trends en andere indicaties van recente datum tegen de achtergrond van de huidige bedrijfsstructuur en binnen het kader van het vigerende natuur- en milieubeleid.

Beschreven moet worden (voor zover relevant) per deelgebied:

- Het grondgebruik voor landbouwkundige doeleinden binnen het plangebied:
  - grasland, akkerbouw, groenteteelt, fruitteelt et cetera;
  - de intensiteit van het gebruik, bijvoorbeeld graasdieren per hectare grasland en voedergewassen;
  - de omvang van de biologische landbouw (eco- en biologisch dynamisch-landbouw).
- De bedrijfsstructuur:
  - bedrijfsomvang (hectares, aantal dieren, NGE⁵]/sbe⁶], of andere beschikbare relevante gegevens);
  - verkaveling, kavel- en perceelsgrootte, interne en externe ontsluiting;
  - deeltijdarbeid, nevenberoepenbedrijven en indicatie van de continuïteit van de bedrijfsvoering.
- De belasting van het milieu door de uitoefening van de landbouwkundige bedrijfsvoering. Aandachtspunten daarbij zijn:
  - verspreiding en verzuring (gewasbeschermingsmiddelen, ammoniak en geur);
  - vermessing (mineralenoverschotten, contaminanten);
  - visueel (verstening, verglazing, plastic tunnels, egalisatie en grootschaligheid).
- De ontwateringssituatie en het watergebruik (berekening) cq. de verdrogingsproblematiek, mede in relatie tot het grondgebruik en de grondgebruiksmogelijkheden voor de landbouw.
- De invloed van natuur- en landschapselementen op het rendement van landbouwgronden.
- De financiële aspecten van agrarisch natuur- en landschapsbeheer⁷].

---

5 Nederlandse grootte eenheden, een nieuw maat voor bedrijfsgrootte.

6 Standaard bedrijfseenheden, een oude maat voor bedrijfsgrootte.

7 Dit is in het kader van m.e.r. niet verplicht doch leidt tot een beter inzicht in de mogelijke alternatieven die worden beschreven in het MER.

3. BELEID, BESLUITVORMING, PROBLEEMSTELLING EN DOEL

3.1 Algemeen

Het is van belang het *doel* van het herinrichtingsplan voor dit gebied zo concreet en toetsbaar mogelijk in het MER te formuleren. Het doel wordt afgeleid uit het voorgenomen *beleid* (§ 3.2). Het doel van de landinrichting is het oplossen van *knelpunten* (§ 3.4) die optimale realisatie van het beleid in de weg staan. De knelpunten hebben vooral betrekking op de inrichting, ontsluiting en waterhuishouding van het gebied.

3.2 Beleid en besluitvorming

Het MER zal de randvoorwaarden die voor het landinrichtingsproject voortvloeien uit de belangrijkste kaderstellende besluiten en beleidsvoornemens dienen te benoemen. De belangrijkste besluiten zijn:

- Het Structuurschema Groene Ruimte;
- Het Streekplan;
- Het Provinciaal Natuurbeleidsplan;
- Het Provinciaal Waterhuishoudingsplan;
- Besluiten met betrekking tot het terugdringen van de verdroging.

Randvoorwaarden en beperkingen voortkomend uit overige overheidsbesluiten die van belang zijn voor de besluitvorming over de voorgenomen activiteit moeten kort worden behandeld.

Verder dienen de op het herinrichtingsgebied betrekking hebbende convenanten (Convenanten Stadsgewest Breda en Convenant Chaamse Beek) en de gebiedsvisies inhoudelijk te worden beschreven op de onderdelen die consequenties (kunnen) hebben voor het landinrichtingsproject.

Ook moeten de volgende onderwerpen in het MER worden opgenomen:

- de vertaling van de provinciale doelstellingen ten aanzien van verdroging, ammoniak en vermessing naar het plan/studiegebied;
- het recreatiebeleid voor het plangebied (voor zover niet vastgelegd in eerder genoemde convenanten);
- de nadere uitwerking van de inhoud van een aan een gebied toegekende functie (natuurdoeltypen, streefbeelden);
- het door het Rijk en de Provincie gevoerde bufferbeleid ten aanzien van functies;
- de samenhang tussen de herinrichting Ulvenhout Galder en andere landinrichtingsprojecten.

3.5 Verkenning van de ruimte voor het formuleren van alternatieven

Na de beschrijving van het vastgestelde beleid en identificatie van de knelpunten die niet door buffering of met technische maatregelen kunnen worden opgelost, dient de ruimte te worden verkend die het beleid biedt voor het formuleren van alternatieven.

3.6 Grensoverschrijdend karakter van de activiteit

Ten aanzien van de beschrijving van de besluitvorming in het MER dient ook aandacht te worden gegeven aan de wijze waarop in de besluitvorming uitvoering zal worden gegeven aan § 7.8 'Activiteiten met mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen' van de Wm. Indien hiervan geen gebruik wordt gemaakt, dient dit te worden gemotiveerd.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Het ontwikkelen van alternatieven

Op basis van de onder § 2.2. beschreven potenties, het in § 3.2 beschreven beleid en rekening houdend met de onder § 3.5. aangegeven speelruimte kunnen alternatieven worden ontwikkeld.

In elk geval dienen te worden beschreven:

- het voorkeursalternatief (de voorgenomen activiteit);
- het meest milieuvriendelijke alternatief (mma).

In het MER moet worden aangegeven of naar het oordeel van de initiatiefnemer alle voor het beschrijven van alternatieven noodzakelijke informatie beschikbaar is. De keuze van de beschouwde alternatieven moet worden gemotiveerd, evenals de selectie van het voorkeursalternatief. Bij de motivering van de alternatieven gaat in het MER vooral de aandacht uit naar milieu-argumenten. Alternatieven kunnen worden opgebouwd uit sets van bouwstenen.

Bij de ontwikkeling van alternatieven kan een tweetal stappen worden onderscheiden:

1. Het ontwikkelen van visies betreffende alternatieven:

Alternatieven worden ontwikkeld op basis van visies en moeten onderscheidend zijn. Om inzicht te geven in de alternatieven is het zinvol de visies in het MER te beschrijven. De voor de natuur nagestreefde natuurdoeltypes en doelsoorten moeten per alternatief worden gespecificeerd.

De in de startnotitie beschreven alternatieven gaan uit van het bestaande beleid: ze ontleen hun onderscheidendheid vooral aan de wijze waarop het gebied binnen de gegeven randvoorwaarden wordt ingericht, echter zonder dat gezocht wordt naar kansen om de tegenstelling tussen functies te overbruggen. Overbrugging van de tegenstellingen kan geschieden in voorkeursalternatief of MMA.

- Een bouwsteen met een verwevingsrichting met als kenmerken:
  - ontwatering volgens minimale landbouwkundige eisen en een reductie van de verdroogde oppervlakte natuurgebied met tenminste 50%;
  - de invloed op de fysieke opbrengsten van de gewassen wordt zoveel mogelijk kwantitatief weergegeven;
  - bemesting op zodanige wijze dat de wettelijke verliesnormen worden gehaald;
  - landbouwkundige inrichting gericht op ontwikkeling van grondgebonden veehouderij en extensieve akkerbouw;
  - beregenen toegestaan.

Draagvlak voor natuur is noodzaak

Een groot gedeelte van de te realiseren EHS is nu nog in gebruik bij de landbouw en bevindt zich op de landbouwkundig meest aantrekkelijke gronden. Om de realiseerbaarheid van de EHS binnen een redelijke termijn mogelijk te maken en om draagvlak te creëren onder de agrariërs en stedelingen wordt recreatief en agrarisch medegebruik in delen van de nog te ontwikkelen natuur (EHS) op voorwaarden mogelijk gemaakt. Er worden daarom concessies gedaan aan de doelstelling het accent voor dit gebied op de natuur te leggen. Het gebied wordt in overeenstemming met agrarisch en recreatief medegebruik ingericht. Binnen de aan de landbouw toegekende gronden kan de landbouw zich onbepert ontwikkelen. Ten aanzien van de locatie van de gebieden met de functie landbouw worden bouwstenen ontwikkeld waaraan ontleend kan worden wat bij scheiding van functies de meest optimale resultaten oplevert voor natuur en landbouw.

Natuur, daar moet je van kunnen genieten

Hoewel het accent ligt op natuur moet de mens ook in staat worden gesteld van de natuur te genieten. Het gebied moet daarom ook worden beschouwd als recreatiegebied voor de recreant. De landgoederen en beekdalen zijn daarvoor het centrale aanknopingspunt. De EHS en GHS dienen als uitloopgebied van de stedelijke gebieden en ruimte bieden voor recreatie. De inrichting wordt mede daarop toegesneden (aandacht voor -bestaande- landschapselementen, versterking identiteit en verbetering recreatieve ontsluiting).

2. het invullen van de visies met inrichtingsmaatregelen (bouwstenen)

In de tweede stap worden inrichtingsmaatregelen beschreven voorzover zij belangrijke milieugevolgen kunnen hebben. Het MER moet een duidelijk overzicht geven van de aard, schaal, intensiteit en plaats van de te beschrijven maatregelen en eventuele opties die daarbij mogelijk zijn.

De volgende stappen zijn daarbij te onderscheiden:

- het vaststellen van inrichtingsmaatregelen die functies zonder conflicterende belangen realiseren. Deze inrichtingsmaatregelen worden als bouwsteen in elk alternatief opgenomen;
- het vaststellen van inrichtingsmaatregelen die in elk alternatief aan de orde kunnen komen maar die per alternatief in 'intensiteit' kunnen verschillen;
- het vaststellen van inrichtingsmaatregelen die bij conflicterende belangen in een met de alternatief-visie overeen komende mate aan een deelbelang tegemoet komen. Deze bouwstenen worden dus ingevuld aan de hand van de onderscheiden visies en toegedeeld aan het betrokken alternatief.

- als er wijzigingen in kwel of inzijing worden verwacht, moet worden aangegeven in welke gebieden deze veranderingen optreden en welke veranderingen in grondwaterkwaliteit zullen optreden;
- tenslotte moet worden aangegeven in hoeverre de toekomstige grondwaterstanden de natuurdoeltypen die worden nagestreefd, mogelijk maken.
- Het oppervlaktewatersysteem:
  - de veranderingen in de waterkwaliteit en de waterbodemkwaliteit die zijn te verwachten op grond van de genomen maatregelen. Aangegeven moet worden in hoeverre de waterkwaliteit overeenkomt met de normen die horen bij de aan het watersysteem toegekende functies;
  - de veranderingen die optreden in het afvoerpatroon. Hierbij moet bijvoorbeeld aangegeven worden in welke mate inundatie optreedt en/of in welke mate het droogvallen van delen van het watersysteem voorkomt;
  - de veranderingen in de inrichting van het watersysteem, zoals verandering van de inrichting van de oevers, het opheffen van barrières in het watersysteem et cetera.
- De bodemkwaliteit:
  - de invloed op de kwaliteit van (water)bodems en landbouwgronden;
  - de effecten op de fysische en chemische bodemkwaliteit;
  - de effecten op geomorfologie (herstel steilranden), op sporen van bijzondere bodemtypen en op geologische afzettingen;
  - realisering van de gewenste standplaatsfactoren.
- De luchtkwaliteit:
  - inschatting van de emissiebelasting met ammoniak en de geurhinder die hieruit ontstaat.

5.3 Natuur

Bij de effectbeschrijving dient zo veel mogelijk te worden aangesloten bij de beschrijving van de bestaande toestand (zie § 2.2) en bij de veranderingen die kunnen optreden in de kwaliteit en kwantiteit van water en bodem, als belangrijke factoren die de ontwikkeling van natuur beïnvloeden. Welke mogelijkheden voor behoud en herstel van bestaande natuur en welke potenties kunnen worden gecreëerd of ontwikkeld of worden juist negatief beïnvloed? Beschrijf de effecten in termen van:

- een schets van het ecologisch functioneren van het plangebied als geheel;
- de verwachte eindsituatie (locatie en oppervlakte) en de te verwachten natuurkwaliteit (doelsoorten en natuurdoeltypen);
- de te verwachten gevolgen op de natuur van overige functies als landbouw en recreatie.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Het bevoegd gezag moet bij de besluitvorming een evaluatieprogramma opstellen om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het voorontwerp voor het herinrichtingsplan bevat nog geen gedetailleerde planuitwerking. Toch verdient het aanbeveling dat het MER reeds een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het op te stellen evaluatieprogramma. Een evaluatieprogramma kan zich bijvoorbeeld richten op de veranderingen ten aanzien van belangrijke abiotische omstandigheden (bijvoorbeeld grond- en oppervlaktewaterstanden, waterkwaliteit, invloed van stortplaatsen) en aanwezige natuurwaarden (bijvoorbeeld kenmerkende soorten).

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de overige presentatie beveelt de Commissie het volgende aan:

- het MER beknopt te houden;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen, eventueel met verwijzing naar literatuur;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- kaartmateriaal te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda.
- kaartmateriaal af te drukken op een zelfde schaal en (deels) als overlays, zodat knelpunten duidelijk worden gevisualiseerd.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming¹⁰, inclusief de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

---

¹⁰ Zie de hoofdpunten van dit advies op pagina 1.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Landinrichting Ulvenhout Galder

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 16 april 1996 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Provincie
Noord-Brabant

VERZONDEN

23 APR. 1996

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Dienst Ruimte, Economie en Welzijn

Telefax: (073) 612 35 85

Ons kenmerk: nrs. 158537/158785
Uw kenmerk : --
Afdeling : BG
Doorkiesnr.: 6812746 (G. Adema)
Bijlagen : 1 (in 6-voud)
Datum : 16 april 1996
Onderwerp : Startnotitie m.e.r.
Ulvenhout-Galder

Commissie voor de
milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH

VERRECHT	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	24 APR. 1996
nummer :	705-96
dossier :	780-1+2 (6x)
kopie naar :	Sc IP + Bb

Geachte commissie,

Op 9 april 1996 ontvingen wij -als bevoegd gezag- het verzoek van de Landinrichtingscommissie Ulvenhout-Galder om de startnotitie in procedure te brengen.

Als eerste formele stap in het kader van de milieu-effectrapportage hebben wij de startnotitie ter inzage gelegd. Ingevolge artikel 7.14 lid 3 van de Wet milieubeheer stellen wij een ieder in de gelegenheid om van 26 april tot en met 24 mei op deze notitie te reageren. Ook bieden wij een ieder de mogelijkheid om haar/zijn opmerkingen mondeling aan ons toe te lichten.

Tevens hebben wij de startnotitie om advies toegestuurd aan de wettelijke adviseurs, terwijl de overheidsinstanties die bij dit proces betrokken zijn de notitie ter kennisneming hebben ontvangen.

Op basis van artikel 7.14 lid 1 van de Wet milieubeheer verzoeken wij u om ons voor 28 juni 1996 advies uit te brengen over de richtlijnen. Daarna zullen wij de richtlijnen zo spoedig mogelijk vaststellen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,
de griffier der staten,

Secretariaat:
tel. (073) 681 22 00
fax. (073) 612 42 95

041996HB.B

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 80 d.d. 24 april 1996

Wet milieu- beheer

Inspraak startnotitie milieu-effect- rapportage Ulvenhout Galder

Rond het gebied Ulvenhout en Galder vindt landinrichting plaats. Landinrichting kan worden omschreven als het verbeteren van de inrichting van het landelijk gebied. Hierbij worden maatregelen genomen op gebied van de waterhuishouding, de toegankelijkheid van het gebied, verkaveling, natuur, landschap en milieuzaken.

Voor landinrichtingsprojecten geldt de plicht om een milieu-effectrapportage (MER) in de planvorming op te nemen. Op grond van deze wettelijke verplichting heeft de landinrichtingscommissie Ulvenhout Galder de startnotitie MER Ulvenhout Galder vastgesteld en naar ons toe gestuurd. Aangezien het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant het landinrichtingsplan vaststelt, vervullen wij de taak van "bevoegd gezag".

In de periode van 26 april tot en met 24 mei 1996 ligt de startnotitie voor het MER ter inzage in het gebied Ulvenhout Galder. In deze periode kunt u hierop reageren.

Wat is het doel van een milieu- effectrapport ?

Voor de duidelijkheid vermelden wij dat het maken van een milieu-effectrapport géén doel op zich is maar om de besluitvorming over landinrichting op goede en zorgvuldige wijze te voorzien van informatie over de milieugevolgen van landinrichting.

Wat is de betekenis van een startnotitie MER ?

De startnotitie, die nu ter inzage ligt, gaat vooraf aan het opstellen van het eigenlijke milieu-effectrapport. Deze startnotitie dient als basis voor het geven van richtlijnen en de te bestuderen alternatieven. Op basis van de startnotitie en de richtlijnen zal door de landinrichtingscommissie het uiteindelijke milieu-effectrapport worden opgesteld. Na advies van de Commissie voor de Milieu-effectrapportage en verwerking van uw reacties stellen wij de richtlijnen vast. In deze richtlijnen wordt aangegeven wat in het milieu-effectrapport Ulvenhout Galder onderzocht moet worden.

Waarop kunt u reageren?

Aan u vragen wij om op de startnotitie MER te reageren. Het gaat hierbij om een schriftelijke reactie. Voor ons is het erg belangrijk dat u uw suggesties inbrengt over de inhoud van het nog op te stellen Milieu-effectrapport. Wij vragen u dan ook om uw ideeën/opvattingen te richten op de te beschrijven alternatieven, de te beschrijven milieu-effecten en de doorwerking van reeds genomen en voorgenomen besluiten.

Waar en wanneer ligt de startnotitie MER ter inzage?

De startnotitie MER ligt vanaf 26 april tot en met 24 mei 1996 tijdens kantooruren op de daarvoor gebruikelijke plaatsen ter inzage in het:

- provinciehuis van Noord-Brabant, Brabantlaan 1, 's-Hertogenbosch;
- gemeentehuis van Nieuwe-Ginneken, Wilhelminaplein 5, Udenhout;
- stadskantoor van Breda, Claudius Prinsenlaan 10;
- gemeentehuis van Chaam, Raadhuisplein 1.

Hoe kunt u inspreken?

U kunt zowel schriftelijk als mondeling uw ideeën/opvattingen over de startnotitie MER kenbaar maken.

Uw schriftelijke reactie kunt u tot 24 mei 1996 zenden aan:

Gedeputeerde staten van Noord-Brabant,
Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch,
onder vermelding van: MER Ulvenhout Galder.

Hoorzitting

Diegenen die schriftelijk een reactie hebben gegeven kunnen deze mondeling toelichten. U dient zich hiervoor uiterlijk 15 mei 1996 schriftelijk of telefonisch op te geven bij het bevoegd gezag (zie informatie).

Informatie

Bent u niet in de gelegenheid de startnotitie in te zien dan kunt u deze opvragen bij de provincie Noord-Brabant. Ook als u gebruik wilt maken van de hoorzitting of als u over deze advertentie en na het inzien van de startnotitie nog vragen hebt kunt u bellen naar provincie Noord-Brabant: 073-6812746 (G. Adema) of 073-6812408 (H. van de Flier).

's-Hertogenbosch, april 1996

Provincie Noord-Brabant

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: LBL

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant

Besluit: Vaststelling landinrichtingsplan ingevolge artikel 81 van de Landinrichtingswet

Categorie Besluit m.e.r.: 9.1

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de uitvoering van landinrichting van het gebied Ulvenhout Galder ten zuiden van Breda

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 24 april 1996

richtlijnenadvies uitgebracht op: 3 juli 1996

Bijzonderheden: In het landinrichtingsgebied Ulvenhout Galder is ontwikkeling voorzien van 500 hectare natuur- en reseservaatsgebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Een groot deel van de voor dat doel te verwerven gronden is in landbouwkundig gebruik. In het landinrichtingsgebied van 2670 hectare bevinden zich verder een vijftal landgoederen met een gezamenlijke oppervlakte van 700 hectare.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. G.J. Baaijens

drs. S.R.J. Jansen

ir. A.J.G. van der Maarel

ing. J. Reinders

prof.dr.ir. D. de Zeeuw (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ing. R.A.M. Post

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	960523	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij, Directie Zuid	Eindhoven	960607
2.	960523	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek ROB	Amersfoort	960607
3.	960522	Het Dagelijks Bestuur van water- schap Mark en Weerij	Ulvenhout	960607
4.	960515	College van Burgemeester en Wet- houders van Breda	Breda	960607
5.	960523	Het Dagelijks Bestuur Hoogheem- raadschap van West-Brabant	Breda	960607
6.	960523	Brabantse Milieufederatie BMF	Tilburg	960607
7.	960522	Mr. G.N. Bijnen	Breda	960607
8.	960515	De Vlinderstichting	Wageningen	960607
9.	960525	Vleermuiswerkgroep Nederland	Wageningen	960607
10.	960524 960531	Ing. J.V.I.M. baron de Constant Re- becque	Ulvenhout	960607
11.	960503 960610	Provinciale commissie voor milieu en water	Den Bosch	960607 960611